

АТС

АКРЕДИТАЦИОНО ТЕЛО СРБИЈЕ

АТС-УП 42

Смернице за примену стандарда ISO/IEC 17020

Овај документ је важећи и без потписа особа које су преиспитале и одобриле документ.

1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Ова смерница користи се у случају примене стандарда *ISO/IEC 17020:2012, Оцењивање усаглашености - Захтеви за рад различитих тела која обављају контролисање*, односно SRPS ISO/IEC 17020:2012.

Један од циљева постојање овакве Смернице је да се акредитационим телима омогући хармонизована примена стандарда на основу којих су дужна да оцењују контролна тела. Такође, ова смерница треба да буде од користи и самим контролним телима, као и онима који своје одлуке доносе на основу њихових извештаја/сертификата.

2. РЕФЕРЕНТНА ДОКУМЕНТА, ДЕФИНИЦИЈЕ И СКРАЋЕНИЦЕ

- ILAC-P15:05/2020, Application of ISO/IEC 17020:2012 for the Accreditation of Inspection Bodies

За потребе овог упутства користе се термини дефинисани у (SRPS) ISO/IEC 17000 и (SRPS) ISO/IEC 17020. Поред тога, у овом упутству се користи и термин: *инсталација* који се може дефинисати као „скуп компоненти састављених да заједно постигну сврху коју компоненте не могу остварити одвојено“.

Скраћенице:

4.1.3 n1 – тачка 4.1.3 стандарда ISO/IEC 17020, објашњење бр.1

3. ПРИМЕНА ISO/IEC 17020:2012

Општи захтеви - непристрасност и независност

ISO/IEC 17020 придаје највећи значај спречавању непримереног утицаја на активности контролисања. У т.4.1.2 ISO/IEC 17020 се захтева да комерцијални, финансијски и други притисци не смеју угрожавати непристрасност и потенцира да лични и организациони односи (т.4.1.3 ISO/IEC 17020) потенцијално угрожавају непристрасност и да је истима потребно управљати (4.1.4 ISO/IEC 17020) да би се одржала непристрасност. У т.4.1 ISO/IEC 17020 се разматрају захтеви за независност и тела се класификују у три типа: А, Б и Ц у зависности од природе односа између контролног тела и предмета који се контролишу. У Прилогу 2 овог документа дате су додатне смернице.

4.1.3 n1 „on an ongoing basis - стално“ значи да контролно тело идентификује ризик кад год се догоде догађаји који могу имати утицаја на непристрасност контролног тела.

4.1.3 n2 Контролно тело треба да опише било које сопствене односе или односе свог особља који би могли утицати на његову непристрасност, у мери у којој је то релевантно, користећи организационе шеме и друге начине.

4.1.3 n3 Прилог 1 даје пример могуће форме за анализу ризика по непристрасност.

4.1.4 n1 Претње и подстицаји (награђивања) контролора или другог особља контролног тела могу представљати озбиљне ризике по непристрасност. Претње и подстицаји могу да потекну унутар или ван контролног тела и могу се догодити у било ком тренутку. Контролно тело треба да документује уочене и потенцијалне ризике по непристрасност

контролисања. Сво особље које ради у име контролног тела требало би да буде свесно одговорности да поступа непристрасно, да у складу са тим буде укључено у мере које спроводи контролно тело како би се обезбедила непристрасност и да има могућност да документује сва питања уколико се појаве проблеми. Анализа ризика по непристрасност контролног тела треба да садржи детаље о одговорима контролног тела на такве ризике.

4.1.5 н1 Контролно тело треба да има документовану изјаву која наглашава његову посвећеност непристрасности приликом обављања активности контролисања, управљања сукобом интереса и обезбеђивања објективности својих активности контролисања. Мере које потичу од стране највишег руководства не би требало да буду у супротности са овом изјавом.

4.1.5 н2 Један од начина да највише руководство истакне своју посвећеност непристрасности је јавно објављивање релевантних изјава и политика.

4.1.6 н1 Контролно тело може имати различите врсте независности (тип А, Б или Ц) за различите активности контролисања наведене у обиму акредитације. Међутим, није могуће да контролно тело понуди различите врсте независности за исту активност контролисања.

4.1.6 н2 Усклађивање са захтевима А.1б и А.1в за независношћу типа А захтева јасно опредељење: да или не, што значи да делимично усклађивање са захтевима за независношћу контролног тела типа А није могуће. Стога, уколико анализа ризика по непристрасност резултира потребом за контролним мерама за свођење ризика на најмању могућу меру, усклађеност са захтевима за контролно тело типа А није могућа. Дакле, могуће је само отклањање ситуације која не задовољава захтеве за контролно тело типа А.

Захтеви за структуру – Административни захтеви

5.1.3 н1 Контролно тело треба да опише своје активности дефинисањем области контролисања и предмета контролисања/опсега контролисања (нпр. производи/групе производа, услуге, процеси, инсталације, постројења и сл.) и врсту контролисања и референтна документа (прописи, стандарди или спецификације) која садрже захтеве за контролисање.

5.1.4 н1 Ниво средстава за покривање одговорности треба да буде пропорционалан нивоу и природи одговорности које настају из активности контролног тела.

5.1.4 н2 Оцењивање 'адекватности' може бити засновано на споразуму између уговорних страна и на разматрању свих релевантних законских захтева или правила шеме. Контролно тело би требало да буде у стању да покаже који су фактори узети у обзир при одређивању шта чини „адекватна средства за покривање одговорности“. Акредитационо тело нема улогу да одобрава средства које је одредило контролно тело.

Захтеви за структуру – Организација и руковођење

5.2.2 н1 Величина, структура, састав и менаџмент контролним телом, узети заједно, морају бити одговарајући за компетентно обављање активности из обима за које је контролно тело акредитовано.

5.2.2 н2 Начин који обезбеђује одржавање способности за обављање активности контролисања подразумева да контролно тело мора да предузме кораке како би се на

одговарајући начин информисало о примењивим техничким и законодавним активностима у вези са шемом коју спроводи.

5.2.2 н3 Контролна тела морају да одрже своју способност и компетентност за обављање активности контролисања које се обављају ретко (обично у интервалима дужим од једне године). Контролно тело може показати своју способност и компетентност за активности контролисања које се ретко обављају путем „симулираних контролисања” и/или кроз активности контролисања спроведене на сличним производима.

5.2.3 н1 Контролно тело мора да одржава ажурну организациону шему или документе у којима су јасно наведене функције и овлашћења особља у контролном телу. Положај руководиоца/техничких руководиоца и члана руководства (представника руководства за систем менаџмента) мора бити јасно приказан у организационој шеми или релевантним документима.

5.2.4 н1 Пружање информација у вези са особљем које обавља радне задатке и за контролно тело и за друге организационе јединице и одељења унутар правног ентитета може бити релевантно како би се узели у обзир учешће и утицај који могу имати на активности контролисања.

5.2.5 н1 Да би се сматрала „доступном“, особа мора бити или запослена или на неки други начин ангажована по уговору.

5.2.5 н2 Да би се осигурало да се активности контролисања спроводе у складу са ISO/IEC 17020, технички руководиоца(и) и сваки заменик (сви заменици) морају имати техничку компетентност неопходну за разумевање свих значајних питања и технологија укључених у обављање активности контролисања.

5.2.6 н1 У организацији у којој одсуство кључне особе узрокује престанак рада, услов за постојање заменика није применљив.

5.2.7 н1 Позције укључене у активности контролисања су контролори и друге позције које могу имати утицаја на руковођење, обављање, записивање или извештавање о контролисањима.

5.2.7 н2 Опис посла или друга документација морају детаљно описивати задатке, одговорности и овлашћења за сваку позцију утврђену према 5.2.7 н1.

Захтеви за ресурсе – Особље

6.1.1 н1 По потреби, контролна тела морају да дефинишу и документују захтеве за компетентношћу за сваку активност контролисања (веза са 5.1.3 н1). Неки аспекти захтева за компетентношћу могу већ да буду дефинисани од стране регулатора и власника шеме или их одређују клијенти. Ако је то случај, контролно тело би требало да укључи/се позива на ове захтеве приликом утврђивања опште компетентности. Контролно тело је одговорно за адекватност дефиниције компетентности и њихову усклађеност са захтевима ISO/IEC 17020.

6.1.1 н2 Исти захтев се односи и на „особље укључено у активности контролисања“.

6.1.1 н3 Захтеви за компетентношћу треба да укључују знање о систему менаџмента контролног тела и способност спровођења административних и техничких процедура примењивих на активности које се спроводе.

6.1.1 н4 Када је за утврђивање усаглашености потребно професионално просуђивање, то се мора узети у обзир приликом дефинисања захтева за компетентност.

6.1.2 н1 Сви захтеви ISO/IEC 17020 односе се подједнако на запослене и на ангажовано особље.

6.1.5 н1 Процедура за званично овлашћивање контролора треба да прецизира да су релевантни детаљи документовани, нпр. активност контролисања за коју је дато овлашћење, почетак важења овлашћења, идентитет особе која је одобрила овлашћење и, по потреби, датум престанка важења овлашћења.

6.1.6 н1 „Менторски период рада“ поменут у т. 6.1.6 б) ISO/IEC 17020 треба да укључује учешће у контролисањима на локацијама где се та контролисања обављају.

6.1.7 н1 Идентификацију потреба за обуком за сваку особу би требало вршити у редовним интервалима. Требало би одабрати интервал како би се осигурало испуњење захтева за „сталном обуком“. Резултате преиспитивања потреба за обуком, нпр. планови за даљу обуку или изјава да даља обука није потребна треба документовати.

6.1.8 н1 Главни циљ захтева везаног за праћење перформанси особља је да се контролном телу пружи алат за обезбеђење конзистентности и поузданости резултата контролисања, укључујући сва професионална просуђивања у складу са општим критеријумима. Праћење може резултирати идентификовањем потреба за индивидуалном обуком или потребама за преиспитивањем система менаџмента контролног тела.

6.1.8 н2 За „остало особље укључено у активности контролисања“ важе исти захтеви.

6.1.9 н1 Да би се сматрали довољним, докази да контролор наставља да ради компетентно треба да буду поткрепљени комбинацијом информација као што су:

- задовољавајуће обављање активности контролисања и утврђивања усаглашености,
- позитиван резултат праћења (*веза са напоменом у т. 6.1.8 ISO/IEC 17020*),
- позитиван резултат посебних процењивања ради потврђивања резултата контролисања (*ово може бити изводљиво и одговарајуће у случају нпр. контролисања грађевинске документације*),
- позитиван резултат менторства и обуке,
- одсуство оправданих приговора и жалби и
- задовољавајући резултати осведочења од стране компетентног тела, нпр. сертификационог тела за сертификацију особа.

6.1.9 н2 Ефикасан програм за посматрање рада контролора може допринети испуњењу захтева из т. 5.2.2 и т. 6.1.3 ISO/IEC 17020. Програм треба да буде осмишљен тако да узме у обзир:

- ризике и сложеност контролисања,
- резултате претходних активности праћења и
- техничке, процедуралне или законске захтеве релевантне за контролисања.

Учесталост посматрања рада контролора зависи од горе наведених елемената, али исто треба планирати најмање једанпут током циклуса акредитације (*узети у обзир и 6.1.9 н1*). Ако нивои ризика или сложености контролисања или резултати претходних посматрања то показују, или ако су се догодиле техничке, процедуралне или законодавне промене, тада треба размотрити потребу за повећањем учесталости посматрања рада контролора. У зависности од области контролисања, предмета контролисања/опсега контролисања и врсте

контролисања обухваћених овлашћењима контролора, може постојати потреба за планирањем већег броја посматрања како би се обухватио комплетан обим компетентности. Такође, чешћа посматрања рада могу бити неопходна ако нема доказа о континуираном задовољавајућем учинку контролора.

6.1.9 н3 Овај захтев се примењује чак и у случају да контролно тело има само једну технички компетентну особу.

6.1.10 н1 Записи о овлашћивању треба да садрже информације на основу ког је овлашћење дато (нпр. резултати посматрања на лицу места).

6.1.12 н1 Политике и процедуре треба да помогну особљу контролног тела у идентификовању и бављењу комерцијалним, финансијским или другим претњама или подстицајима који могу утицати на њихову непристрасност, без обзира на то да ли потичу из или ван контролног тела. Такве процедуре треба да се баве начином на који се било који сукоби интереса које је идентификовало особље контролног тела пријављују и документују. Међутим, иако се очекивања у погледу интегритета контролора могу саопштити политикама и процедурама, постојање таквих докумената можда не сигнализира присуство интегритета и непристрасности које захтева овај захтев ISO/IEC 17020.

Захтеви за ресурсе – Постојења и опрема

6.2.3 н1 Ако је потребно управљање условима околине, нпр. ради исправног обављања контролисања, контролно тело их мора пратити и записивати резултате праћења. Ако су услови били изван прихватљивих граница да би се обавило контролисање, контролно тело мора записати које мере су предузете. Овај захтев се повезује и са т.8.7.4 ISO/IEC 17020.

6.2.3 н2 Стална погодност постојења и опреме може се утврдити визуелним контролисањем, функционалним проверама и/или поновним еталонирањем. Овај захтев је посебно важан за опрему која није под директним управљањем контролног тела.

6.2.4 н1 Контролна тела треба да документују и одржавају образложења за одлуке о значају утицаја опреме на резултате контролисања, јер су ове одлуке критични елементи за поступак доношења наредних одлука о еталонирању и следљивости.

6.2.4 н2 Да би се омогућило праћење у случају замене делова опреме, јединствена идентификација тих делова може бити одговарајућа, чак и у случају коришћења само једног комада опреме.

6.2.4 н3 Када је потребно управљање условима околине, опрему која се користи за праћење таквих услова треба сматрати опремом која значајно утиче на резултате контролисања.

6.2.6 н1 Оправдање за одсуство еталонирања опреме која има значајан утицај на резултат контролисања (*веза са т. 6.2.4 н1*) се мора записати.

6.2.6 н2 Смернице за одређивање интервала еталонирања могу се наћи у документу ИЛАС G24.

6.2.6 н3 Када је то прикладно (уобичајено за мерну опрему), подаци морају укључивати захтевану тачност и опсег мерења.

6.2.7 н1 Према документу ИЛАС P10 могуће је извршити интерно еталонирање опреме која се користи за мерења. У овом случају политика акредитационог тела у вези са интерним

еталонирањем, како би се потврдило испуњење критеријума за метролошку следљивост дату у ISO/IEC 17025, мора бити примењена.

6.2.7 н2 Препоручени начини за контролна тела који траже екстерне услуге за еталонирање своје опреме су дефинисани у документу ILAC P10, односно релеватним правилима акредитационог тела.

6.2.9 н1 Онда када се опрема подвргава проверама током рада, између редовних еталонирања, мора се одредити природа тих провера, учесталост и критеријуми прихватања.

6.2.10 н1 Информације дате у т.6.2.7 н1, т.6.2.7 н2 и т.6.2.9 н1 везане за програме еталонирања опреме важе и за програме еталонирања референтних материјала.

6.2.11 н1 Када контролно тело ангажује добављаче за обављање активности које не укључују обављање дела контролисања, али које су релевантне за резултат активности контролисања, нпр. архивирање, пружање помоћних услуга током контролисања, услуге еталонирања, за такве активности захтеви т. 6.2.11 ISO/IEC 17020 морају бити испуњени.

6.2.11 н2 Процедура верификације би требало да осигура да се примљена роба и услуге не користе док се не верификује њихова усаглашеност са спецификацијом.

Захтеви за ресурсе – Подуговарање

6.3.1 н1 У складу са наводима ISO/IEC 17011 акредитација је ограничена на послове оцењивања усаглашености за које је контролно тело показало способност да их само обавља. Стога се акредитација не може доделити за активности контролисања која нису у оквиру обима рада контролног тела или су изван способности или ресурса контролног тела (*наведено у четвртој тачки Напомене 1, т.6.3.1 ISO/IEC 17020*). Међутим, задатак оцењивања и тумачења резултата таквих активности у сврху утврђивања усаглашености може бити укључен у обим акредитације, под условом да је доказана одговарајућа компетентност за то.

6.3.3 н1 У случајевима када је контролисање само испитивање без накнадног утврђивања усаглашености (*веза са дефиницијом 3.1 „контролисање“ ISO/IEC 17020*), т.6.3.3 ISO/IEC 17020 се не примењује.

6.3.4 н1 Акредитација је пожељно средство за показивање компетентности подуговарача, али у оправданим ситуацијама (а на основу квалификоване процене/ професионалне процене) могу се прихватити резултати од неакредитованих тела.

6.3.4 н2 Ако се процена компетентности подуговарача делимично или у потпуности заснива на његовој акредитацији, контролно тело мора да обезбеди да обим акредитације подуговарача обухвата активности које се подуговарају.

Захтеви за процес – Методе и процедуре контролисања

7.1.1 н1 Ако контролисање укључује мерења, документ ILAC G27, Guidance on measurements performed as part of an inspection process даје смернице о томе како одредити који захтеви могу бити релевантни за поступак контролисања.

7.1.1 н2 За развијање специфичних метода и поступака контролисања могу се користити смернице дате у (SRPS) ISO/IEC 17007, Оцењивање усаглашености - Упутство за израду нормативних докумената погодних за коришћење приликом оцењивања усаглашености.

7.1.1 н3 Многе методе контролисања користе људско око за обављање визуелних контролисања. Све чешће се уводе и нове технологије (нпр. беспилотне летелице/дронов, камере, посебне наочари, информациона технологија (ИТ), вештачка интелигенција итд.) за употребу током контролисања. Ове технологије би могле да послуже као (делимична) замена постојећих метода контролисања (визуелна контролисања) или као потпуно нове методе контролисања. Захтеви за развој специфичних метода морају бити примењени.

7.1.3 н1 Аспекти који захтевају пажњу приликом увођења нових технологија су:

- валидација нове или измењене методе контролисања коришћењем нове технологије. У случају (делимичне) замене постојеће методе контролисања, требало би истражити да ли је резултат контролисања једнако поуздан као резултат постојеће методе (или поузданији);
- примељиви важећи законски и безбедносни захтеви (попут дозвола), законска ограничења и услови;
- применљива ограничења и услови за метод контролисања када се користи нова технологија;
- да ли употреба нове технологије треба да се помиње у извештају о контролисању;
- да ли употреба нове технологије треба да се помиње у обиму контролисања и/или обиму акредитације.

7.1.5 н1 По потреби уговор о раду или систем радног налога за контролисање би такође требало да осигурају да уговорни услови буду договорени, да је компетентност особља адекватна, да су сви законски захтеви идентификовани, као и безбедносни захтеви и да је идентификован опсег потребних аранжмана за подуговарање.

За рутинске или понављане захтеве, преиспитивање се може ограничити на разматрање времена и људских ресурса. Прихватљив запис у таквим случајевима било би прихватање уговора који је потписала одговарајућа овлашћена особа.

7.1.5 н2 У ситуацијама када су усмени радни налози прихватљиви, контролно тело мора да води запис о свим захтевима и упутствима који су примљени усменим путем. По потреби, требало би забележити релевантне датуме и идентитет представника клијента.

7.1.5 н3 Уговор или систем радног налога за контролисање треба да осигура да постоји јасно и видљиво разумевање између контролног тела и његовог клијента везано за обим послова контролисања које треба да реализује контролно тело.

7.1.6 н1 Информације на које се позива у овој тачки нису информације које даје подуговарач, већ оне добијене од других страна, нпр. регулаторних органа или клијента контролног тела. Информације могу садржати основне податке за активност контролисања, али не и њене резултате.

Захтеви за процес – Записи о контролисању

7.3.1 н1 У записима треба да се наведе која је опрема, која има значајан утицај на резултат контролисања, коришћена за сваку појединачну активност контролисања.

Захтеви за систем менаџмента – Документација система менаџмента (Опција А)

8.2.1 н1 Политике и циљеви се морају бавити компетентношћу, непристрасношћу и конзистентним функционисањем контролног тела.

8.2.4 н1 Препоручује се да контролно тело наведе, нпр. у референц листи, у којим документима / процесима су захтеви ISO/IEC 17020 обрађени.

Захтеви за систем менаџмента – Управљање записима (Опција А)

8.4.1 н1 Овај захтев значи да се морају успоставити и чувати сви записи потребни за показивање усклађености са захтевима стандарда.

8.4.1 н2 У случајевима када се за одобрења записа користе електронски печати или потписи, приступ електронским медијима или печату треба да буде сигуран и контролисан.

Захтеви за систем менаџмента – Преиспитивање које врши руководство (Опција А)

8.5.2 н1 Преиспитивање процеса идентификације ризика по непристрасност и његови закључци (тачке 4.1.3/4.1.4 ISO/IEC 17020) требало би да буде део годишњег преиспитивања које врши руководство.

8.5.2 н2 Преиспитивање које врши руководство треба да узме у обзир информације о адекватности тренутних људских ресурса и опреме, пројектовано радно оптерећење (пројектовано пословање) и потребу за обуком новог и постојећег особља.

8.5.2 н3 Преиспитивање које врши руководство треба да укључи преиспитивање ефикасности успостављених система да би се осигурала адекватна компетентност особља.

Захтеви за систем менаџмента – Интерне провере (Опција А)

8.6.4 н1 Контролно тело треба да осигура да сви захтеви ISO/IEC 17020 буду обухваћени програмом интерне провере у оквиру циклуса акредитације. Захтеви који треба да буду обухваћени морају се узети у обзир у свим областима контролисања и на свим локацијама на којима се обављају активности контролисања или се њима руководи.

Контролно тело мора оправдати избор учесталости провере за различите врсте захтева, области контролисања и локација као активности планирања провере. Разлози се могу заснивати на следећим разматрањима: критичности, зрелости, претходном учинку, организационим променама, процедуралним променама и ефикасности система при преносу искустава између различитих локација и између различитих области рада.

8.6.4 н2 Интерна провера је основни алат који контролно тело треба да примењује довољно учестало да прати своју способност да конзистентно испуњава захтеве стандарда ISO/IEC 17020. Када контролно тело открије проблеме који утичу на испуњење било ког захтева ISO/IEC 17020 (нпр. повећање броја жалби и приговора; незадовољавајући резултати при екстерним проверама; питања квалификације особља, итд.), требало би да размотри

повећање учесталости и обимности својих интерних провера и/или њиховом проширењу на друге локације и области контролисања.

8.6.5 н1 Компетентно екстерно ангажовано особље може да обавља интерне провере.

Захтеви за систем менаџмента – Превентивне мере (Опција А)

8.8.1 н1 Превентивне мере се предузимају у проактивном процесу идентификовања потенцијалних неусаглашености и могућности за побољшање, пре него као реакција на идентификацију неусаглашености, проблема или приговора.

Прилог А: Захтеви за независношћу контролних тела

А н1 Делови А.1 и А.2 ISO/IEC 17020 у фокус стављају термин „контролисани предмети“ када описују тип контролног тела (тип А и тип Б) (4.1.6 н1 појашњава случајеве у којима контролно тело може имати различите врсте независности). У делу А.1 б је наведено: „Посебно не смеју да буду укључени у пројектовање, производњу, испоруку, монтирање, куповину, власништво, коришћење или одржавање предмета који се контролишу“. У делу А.2 в је наведено: „Посебно, они не смеју бити укључени у пројектовање, производњу, испоруку, монтажу, коришћење или одржавање предмета који су контролисани“. Упућивање на „они“ у поменутим наводима се односи на одређено контролно тело и његово особље. Предмети који се контролишу су они који су наведене у сертификату/прилогу сертификата односно обиму акредитације контролног тела (нпр. опрема под притиском).

А н2 Пружање консултација у пројектовању, производњи, снабдевању, монтажи, набавци, коришћењу или одржавању контролисаних предмета се сматра неприхватљивим утицајем на независност контролног тела.

А н3 'Регулаторни захтев' значи да је изузетак дефинисан у релевантном законодавству и/или је регулатор обезбедио јавно доступне информације према којима је овај изузетак дозвољен када се обављају активности контролисања које су регулисане на одређен начин.

4. МОГУЋА ФОРМА АНАЛИЗЕ РИЗИКА ПО НЕПРИСТРАСНОСТ

Према т.4.1.3 ISO/IEC 17020 од контролног тела се захтева да стално идентификује ризике по непристрасност, а према т.4.1.4 ISO/IEC 17020 контролно тело треба да покаже како отклања или своди на најмању могућу меру такве ризике. У пракси комбинација ова два захтева указује на потребу да се формира „анализа ризика по непристрасност“. Иако овај термин „анализа ризика по непристрасност“ није споменут у ISO/IEC 17020, исти се користи као прихваћен начин испуњења захтева т. т.4.1.3 и т.4.1.4 ISO/IEC 17020.

Мере којима контролно тело показује како отклања или своди на најмању могућу меру идентификоване ризике по непристрасност у пракси често се називају „контролним мерама“. Такође ни овај термин се не спомиње у ISO/IEC 17020.

Могућа форма анализе ризика по непристрасност приказана је у Табели 1.

Ситуација	Ризик по	Контролне мере и	Где је у систему
-----------	----------	------------------	------------------

	непристрасност	њихово праћење	менаџмента контролна мера дефинисана (процедура, упутство, образац, изјава)?
1. Активности контролног тела			
-			
-			
-			
-			
2. Односи контролног тела			
-			
-			
-			
-			
3. Односи особља контролног тела			
-			
-			
-			
-			

Табела 1.

5. ОДНОСИ ИЗМЕЂУ НЕПРИСТРАСНОСТИ И ЗАХТЕВА ЗА НЕЗАВИСНОШЋУ КОНТРОЛНОГ ТЕЛА ТИПА А

- непристрасност (дефинисана као присуство објективности) је главни захтев
- непристрасност контролора је присутна када контролор у свим случајевима покаже објективност у свом просуђивању

1- Ризици који су отклоњени усклађивањем са захтевима за независношћу контролног тела типа А

-Усклађивањем са захтевима за независношћу контролног тела типа А отклоњени су ризици по непристрасност у вези са ангажовањем у активностима које могу бити у сукобу са независношћу просуђивања и интегритета а у вези са активностима контролисања;

- Захтеви за независношћу контролног тела типа А имају за циљ да повећају поверење у непристрасност и искључе само одређене ризике по непристрасност. Дакле, усклађивање са овим захтевима не отклања све ризике по непристрасност;

- Преостали ризици по непристрасност морају бити идентификовани (т. 4.1.3 ISO/IEC 17020) и отклоњени или сведени на најмању могућу меру (т. 4.1.4 ISO/IEC 17020).

2- Анализа ризика по непристрасност и контролне мере

- У пракси се идентификација потенцијалних ризика по непристрасност често назива „анализом ризика по непристрасност“; отклањање или свођење на најмању могућу меру у складу са т. 4.1.4 ISO/IEC 17020 у пракси се често назива „контролним мерама“;

- За све три врсте независности контролног тела (тип А, тип Б и тип Ц) потребна је анализа ризика по непристрасност;

- Усклађивање са захтевима А.1б и А.1в за независношћу типа А захтева јасно опредељење: да или не, што значи да делимично усклађивање са захтевима за независношћу контролног тела типа А није могуће. Стога, уколико анализа ризика по непристрасност резултира потребом за контролним мерама за свођење ризика на најмању могућу меру, усклађеност са захтевима за контролно тело типа А није могућа. Дакле, могуће је само отклањање ситуације која не задовољава захтеве за контролно тело типа А;

- Захтеви за независношћу контролног тела типа А који су дефинисани у Прилогу А, А.1г могу се испунити спровођењем контролних мера које су резултат анализе ризика;

- Оцењивање да ли контролно тело испуњава захтеве за контролно тело типа А (А.1б и А.1в) може бити сложено у неким специфичним ситуацијама (зависно од контролираних предмета), али резултат мора дати јасан одговор: јесу или нису испуњени захтеви за независношћу;

3- Контролисани предмети

- Термин „контролисани предмети“ спомиње се у захтевима за независношћу контролног тела типа А из Прилога А.1б/в ISO/IEC 17020 и појашњава се у овом документу у т. А н1.

- Контролна тела могу да раде на тржиштима са различитим карактеристикама у погледу броја добављача/ произвођача:

- тржишта на којима постоји ограничен број добављача/произвођача. На пример, лифтови, аутомобили, опрема под притиском;
- тржишта на којима постоји веома велики број добављача/произвођача. На пример, у пољопривредном и прехранбеном сектору.

Ова врста разлике у тржишној ситуацији не утиче на тумачење ISO/IEC 17020 (веза са т. А н1).

4- Тип Ц

- У неким секторима економске активности, где су потенцијални екстерни контролори у већини случајева повезани са контролираним предметима, може бити тешко да се испуне захтеви за контролно тело типа А из Прилога А.1б/в ISO/IEC 17020; у овим случајевима, контролно тело типа Ц је алтернатива за тип А контролног тела.

- Треба имати на уму да су захтеви за непристрасност и компетентност за тип А и тип Ц контролног тела исти; разликују се само захтеви за независност.